

Naqqiut

Taarserpaa siunnersuut 2. marts 2016-imeersoq

Ilanngussaq 1-imi, Atomip nukinganik atortussianik sorsunnerunngitsumut atuinermik nakkutilliineq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaateqarnissaq pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuummi naqqiissuteqartoqarpoq. Naqqiissutit Justitsministereqarfiup (Inatsisinik atuutsitsinermik Ministereqarfiup) inaarutaasumik inatsisiliornermi teknikkikkut misissuinerata nassatarisaanik inatsisiliornermi teknikkimut oqaatsinullu atukkanut tunngasuupput. DIIS-imit tusarniaanermut akissut tunngavigalugu imm. 5.4-mut nalinginnarmik oqaaseqaatini allagaasoq erseqqissaavigisatut aalajangersagaaneruvoq. Kiisalu aalajangiiffigisassatut siunnersuummi kalaallisut taaguutigisaaq iluarsineqarpoq.

Matumuuna Inatsisartut Suleriaasianni § 33 malillugu Naalakkersuisut aalajangiussassatut siunnersuut manna saqqummiuppaat:

Atomip nukinganik atortussianik sorsunnerunngitsumut atuinermik nakkutilliineq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaateqarnissaq pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut

(Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermit Nunanullu allanut Naalakkersuisoq)

Tunngavilersuut

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut tassaavoq Atomip nukinganik atortussianik sorsunnerunngitsumut atuinermik nakkutilliineq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisissatut siunnersuummut Namminersorlutik Oqartussat oqaaseqaatigisaat.

Inatsisissatut siunnersuut tassaavoq danskit-kalaallit Uranimik paaallunilu annissuineq pillugu Nalunaarusiaanni 2013-imi oktobarimeersumi inassuteqaatinik malitsigisitaq.

Inatsisissatut siunnersuut aamma immikkut ittutut nunanut allanut, illersornissamut sillimaniarnermillu politikikkut pissutsinut tunngatillugu naalagaaffiup aamma Naalakkersuisut akornanni suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummik, aamma Atomip nukinganik atortussianik sillimaniarnermik nakkutilliineq pillugu ataatsimoorussatut Nalunaarummik tunngaveqarpoq. Sillimaniarnermik nakkutilliineq pillugu ataatsimoorussatut Nalunaarut inatsisissatut siunnersuummut ilanngussatut ilaliunneqarpoq. Sillimaniarnermik nakkutilliineq pillugu ataatsimoorussatut Nalunaarut Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni piviusutut sulianik agguaaqatigiinnissamik, aammalu sillimaniarnermik nakkutilliinermit pisussaaffiit naapertuutsinniarlugit suliassanik isumagineqartussanik nassuiaavoq.

Sakkunik atomitalinnik siammarterinninnissaq pillugu Isumaqtigiissummit (Traktaten om ikke-spredning af kernevåben (NPT)) aamma Kunngearfik Danmarkip aamma IAEA-p akornanni ilassutitut Protokolimit malitseqartunik nunat tamalaani sillimaniarnermik nakkutilliinissamik pisussaaffiit assingi Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata atugassaraat. Sillimaniarnermik nakkutilliineq tassaavoq atomip nukinganik atortussiat aamma ingerlatsiviit siunertanut sorsunnerunngitsuinnarnut tunngasunut atorneqarnissaannut isumaqtigiissutini tunngasutigut pisussaaffinnik naapertuutsitsinerup qularnaarnissaannut atukkanut teknikkikkut isumagineqartunut il.il. taaguutigisineqartoq. Danmarkimut tamanna Euratomimi ilaasortaanikkut, aammalu Euratomip iluani sillimaniarnermik nakkutilliinermik atuineq pillugu EU-mi Peqqussut (Euratom) Nr. 302/2005-ikkut pisarpoq. Kalaallit Nunaat Euratomimi ilaasortaanngilaq, aammalu Euratomimi isumaqtigiissut Kalaallit Nunaannut atuuttuunngilaq, takuuk Euratomimi isumaqtigiissummi artikel 198, litra a.

Inatsisissatut siunnersuut piviusutigut sillimaniarnermik nakkutilliineq pillugu malittarisassianik piviusunngortitsissaaq, taakku assigissallugit Danmarkimi inatsisigineqartutut sillimaniarnermik nakkutilliinermik EU-mi inatsisaasuni pingaaruteqartutut ilaasut (Euratomip iluani sillimaniarnermik nakkutilliinermik atuineq pillugu Kommissionip peqqussutaa (Euratom) nr. 302/2005, 8. februar 2005-imeersoq (kingornatigut Euratomimi peqqussut 302/2005)).

Inatsisissatut siunnersuutip imarisai

Inatsisissatut siunnersuut pingaarnernik marlunnik imaqarpoq; atomip nukinganik atortussiat siunertanut sorsunnerunngitsuunut atorneqarnissaasa qulakkeernissaat, aammalu Kunngearfiup Danmarkip nunat tamalaani sillimaniarnermik nakkutilliinermik pisussaaffimminik naapertuutsitsinerata qulakkeernissaa.

Inatsisissatut siunnersuutip IAEA-mut nalunaaruteqartarnissamut piumasaaqatinik naapertuutsitsisinnaasussani pisariaqartitatut suliarisassanik nakkutilliinermillu suliaqartoqassanera piviusutigut qulakkiissavaa.

Pingaartumik tassaapput atomip nukinganik naatsorsuuseriffiliornissaq pillugu IAEA-mi piumasaaqat, aamma Kalaallit Nunaanni IAEA-mit misissuiartortarnerit pillugit malittarisassiat, takukkit IAEA-lu Kunngearfiup Danmarkip sillimaniarnermik nakkutilliinermut isumaqtigiissutaani pisussaaffiliissutit.

Pingaarnersiulluni tassaassapput atomip nukinganik atortussiat annertussusaat, katitigaanerat atorneqarnerallu pillugit paasissutissanut tunngasut, assigissavaallu Euratomimi peqqussut 302/2005-imi takuneqarsinnaasutut naatsorsuineranut nakkutilliinermillu pisussaaffiit il.il.

Inatsisissatut siunnersuummiipput nunatsinni pisortanit, naalagaaffimmi oqartussaasoqarfimmit aamma IAEA-mit misissuisartunut sumiiffinnut atortussianullu Kalaallit Nunaanni sillimaniarnermik nakkutilliisoqarfiusussanut aqutissiuisarnermut aalajangersakkat.

Intasisissatut siunnersuummi § 10-mi aalajangersakkami aamma siunnersuutaavoq atomip nukinganik atortussiananik annissuineq naalagaaffimmik tigooraasumik naalagaaffiit akornanni isumaqatigiissummik atuisoqarsimassaneranik tunngaveqassasoq, tassuuna siunertarineqarluni Kalaallit Nunaanni atomip nukinganik atortussiat piarneqartut taamaallaat siunertanut sorsunnerunngitsunut atorveqassanerat.

Namminersornermut inatsimmi § 13, imm. 3 naapertorlugu naalagaaffinnik tigooraasunik naalagaaffiit akornanni isumaqatigiissutit atsiorneqartarput. Nassataraa isumaqatigiissutit, Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata peqatigiillutik isumaqatiginninniarnerni peqataaffigisimasaat naalagaaffimmit atsiorneqartassasut, siamasinnerpaamillu Naalakkersuisut peqatigalugit.

Namminersornermut inatsimmut tunngasortat

Namminersornermut inatsit malillugu suliaasaqarfiit tigusat iluanni namminersorlutik oqartussat inatsisiliornermik inatsisinillu atuutsitsineramik pissaaneqarfeqarput. Aatsitassanik suliaasaqarfik Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-meersukkut (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) Namminersorlutik Oqartussat tiguaat.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissueqqaarnermut, missuinermut atuinermullu akuersissutit nalunaarutigineqartarput. Kunngaqarfimmut Danmarkimut qaqugumulluunniit pituttuisunik, aammalu Kalaallit Nunaannik ilaatitaqartunik naalagaaffiit innuttaannut pisussaaffiinut isumaqatigiissutit aamma nunat tamalaani malittarisassiat allat malitsigisaattut pisussaaffinnik naapertuutsitsilluni uranimut akuutissanullu radioaktiviussunut allanut tunngatillugit suliarisat pisassapput.

Taamaalillutik uranimik akuutissanillu radioaktiviussunik allanik atuinertit sillimaniarnermik nakkutilliinerut (safeguardsit), annissuineramik nakkutilliinermut, timitalittut qularnaarinermut, kiisalu nunat tamalaani pisussaaffiit pingaarutillit sinnerinut naleqqiullugit Kunngaqarfiup siammarterinnginnissamik pisussaaffiinut naapertuutsitatut pisassapput.

Inatsisissatut siunnersuut, aamma naalagaaffillu tunngavigisatut isumaqatigiisutaasut namminersornermut inatsit, inatsisaasut allat, imaluunniit nunat tamalaani inatsisaasut malillugit, naalagaaffiit innuttaannut pisussaaffittut isumaqatigiissutit, tamatumalu sinneri ilanngullugit, killilersuineramik imaluunniit piginnaaffeqarfittut pissutsinik allatut allannguutinik nassataqartitsinngillat.

Namminersorlutik Oqartussanut aningaasaqarnikkut kingunerisinnaasat

Inatsisissatut siunnersuutip nassatarisaanik namminersorlutik oqartussanut aningaasartuutit annertusinissaat naatsorsuutigineqanngillat. Oqartussaasutut suliaqarnermi namminersorlutik oqartussanit peqataanermut aningaasartuutit toqqaannartumik atassuteqartut aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu akuersissutinut nalunaarutaasunut tunngatillugu pisinnaatitsissummik pigisalinni taarsiissuteqartarnikkut matussuserneqassapput.

Tusarniaaneq

Inatsisissatut siunnersuut tusarniaanermut nittartakkap saniatigut makkununnga sapaatit akunnerini sisamani tusarniaassutitut nassiussorneqarsimavoq:

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik
Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia
Aatsitassaqarnermut Naalakkersuisoqarfik
Nunanut allanut Pisortaqarfik
Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik
Nunatsinni Advokatit
SIK
Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat
ICC
KANUKOKA
Transparency Grønland
Kommuneqarfik Sermersooq
Kommune Kujalleq
Qeqqata Kommunia
Qaasuitsup Kommunia

Taakku saniatigut Udenrigsministereqarfiup (Nunanut allanut Ministereqarfiup) inatsisissatut siunnersuut aamma danskit pisortaanni kattuffiinilu tusarniaassutigisissimavaa.

Tusarniaanerit allannguuteqartitsinissamut tunngavissiisimannngillat.

Innersuussut

Tamanna tunngavigalugu Atomip nukinganik atortussianik sorsunnerunngitsumut atuinermik nakkutilliineq pillugu Kalaallit Nunaannut Inatsit pillugu Siunnersuummik Namminersorlutik Oqartussat akuersissuteqarnissaat Naalakkersuisut innersuussutigissavaat.